

FAGOPPGAVE

Tema: Den profesjonelle førskolelærer

Pedagogisk dokumentasjon

Utarbeidet av:

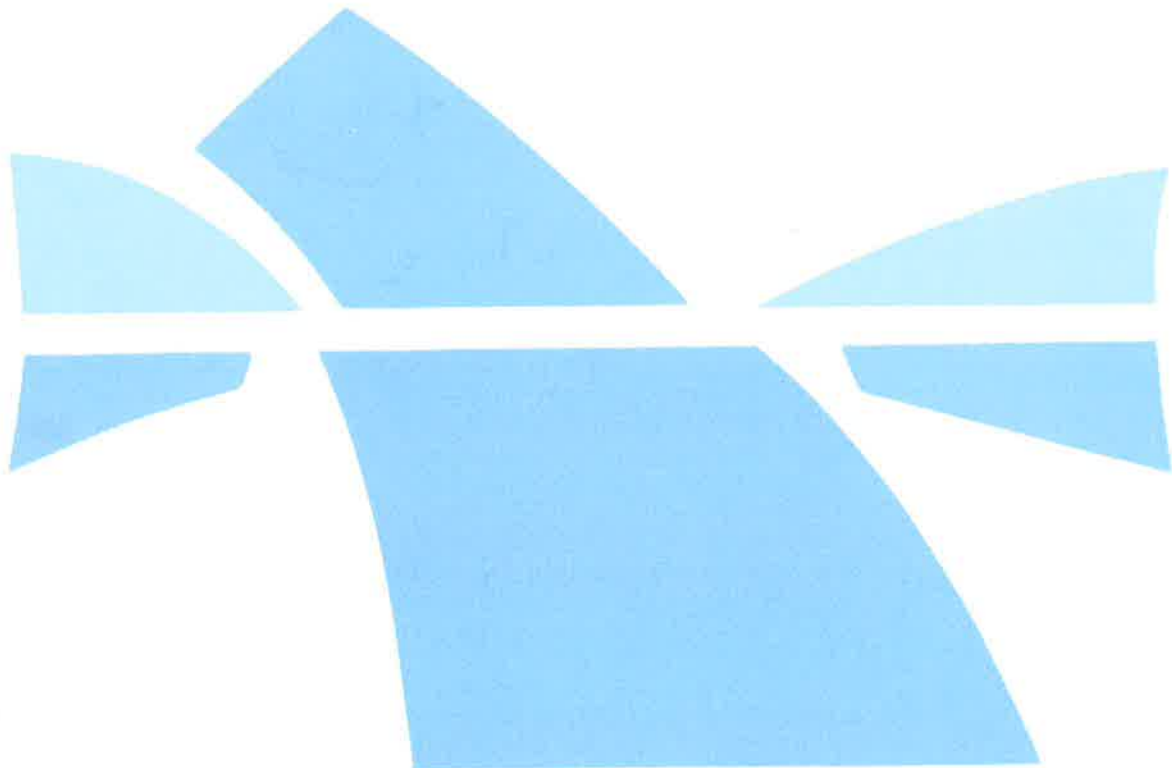
Veronika Forsbakk

Studium:

Førskolelærerutdanning, deltid, kull 2008, Nesna

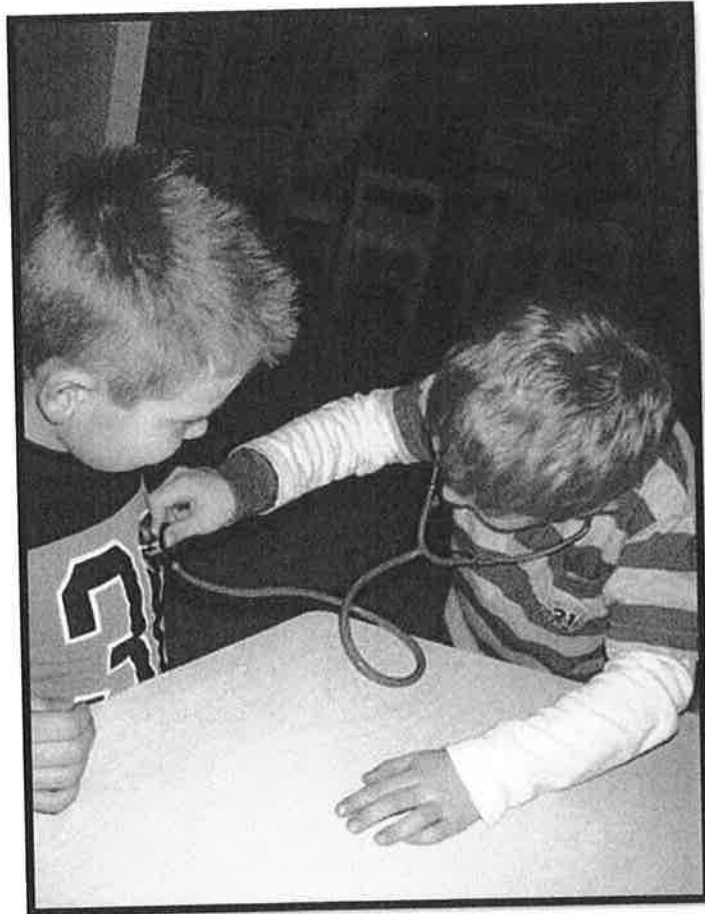
Innlevert:

Høst 2011

Den profesjonelle førskolelærer

“Pedagogisk dokumentasjon”

Fagoppgave i pedagogikk

Kandidatnummer: 280423

Høgskolen i Nesna

Høsten 2011

Forord

”Det man hører glemmer man,

det man ser husker man,

det man gjør forstår man”

- Loris Malaguzzi –

Bildet på forsiden (internett 1) sier veldig mye. Her ser vi to barn i lek. Det ene barnet har på seg stetoskop, og lytter tydelig etter hjertet til det andre barnet. Bildet sier mye om kunnskapen hos barna. Guttene må vite noe om hvordan stetoskopet virker og hva som er hensikten med det. De må vite noe om kroppen, hvor hjertet er, og at det faktisk kan lage lyd vi kan høre. Den andre gutten står og venter, og det ser ut som han er helt med på det som skjer. Bildet er et godt eksempel på hva vi ser ved bruk av slik dokumentasjon. Sammenligner vi bildet med diktet (internett 4), ser vi at ved å la barn gjøre istedenfor å bli fortalt eller vist, vil de ha størst læringsutbytte av det. Dette er et godt eksempel på hvordan vi kan bruke dokumentasjon pedagogisk.

Jeg vil benytte anledningen til å takke barnehagene og førskolelærerne jeg brukte i min undersøkelse. Tross travle dager tok de seg tid til å svare på mine spørsmål, det setter jeg veldig stor pris på. Dette har vært en forutsetning for å gjennomføre oppgaven. Jeg vil også takke Signe Hansen som min veileder. Takk for raske og gode tilbakemeldinger. Du har gitt konstruktive tilbakemeldinger, det har hele veien vært godt å få noen ord fra deg. Til slutt vil jeg takke familien min, som har holdt ut med en mamma og en kjæreste som har sittet uendelig mange timer framfor datamaskin.

Kandidat nr 280423

Fagoppgave i pedagogikk

Innhold

1.0. Innledning	4
1.1. Faglig ståsted.....	4
1.2. Min førforståelse	4
1.3. Formålet med oppgaven.....	5
1.4. Problemstilling med begrunnelse	5
2.0. Teorikapittel.....	7
2.1. Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	7
2.2. Stortingsmelding nr. 41: ”Kvalitet i barnehagen”	8
2.3. Lev Vygotsky	9
2.4. Pedagogisk dokumentasjon.....	10
2.5. Reggio Emilia.....	11
3.0. Metode og informanter	12
3.1. Hva er metode?.....	12
3.2. Mitt valg av metode.....	13
3.3. Innsamling av data	13
3.4. Presentasjon av informanter	14
4.0. Resultat av undersøkelsen med min tolkning	15
4.1. Hva forstår du med begrepet ”pedagogisk dokumentasjon”?	15
4.2. Hva bruker dere dokumentasjonen til?.....	16
4.3. Hvordan bruker dere pedagogisk dokumentasjon innad i personalgruppa?	16

Fagoppgave i pedagogikk

4.4. På hvilke måter kan du som førskolelærer bruke pedagogisk dokumentasjon for å drive utviklingsarbeid av personalgruppa?.....	17
5.0. Drøfting.....	18
6.0. Oppsummering/konklusjon.....	21
Litteraturliste.....	22
Vedlegg 1	24
Informasjonsskriv til barnehage.....	24
Vedlegg 2	26
Spørreundersøkelse, guide	26

1.0. Innledning

Dette kapittelet starter med mitt faglige ståsted. Deretter vil jeg si noe om min førforståelse av pedagogisk dokumentasjon, og hva jeg legger i begrepet, for så å si noe om formålet med oppgaven. Til slutt vil jeg komme med min problemstilling, og begrunnelse for valget av den. Jeg vil også komme med begrepsavklaringer som jeg mener er viktig å avklare for forståelsen av oppgaven.

1.1. Faglig ståsted

Jeg har jobbet i barnehage som Barne- og ungdomsarbeider i 14 år. I høst gikk jeg over i en pedagogisk lederstilling. Etter mange års ønske om å bli førskolelærer, går jeg nå siste år ved førskolelærerutdanningen på Høgskolen i Nesna. Min erfaring sier at det er stort fokus på utvikling i barnehagene, både av barn og ansatte. Som pedagogisk leder får jeg ansvaret for å drive utviklingsarbeid med mine ansatte. Selv om jeg har mange års erfaring med å jobbe i barnehage, har jeg liten erfaring med å være leder. Jeg synes derfor det er viktig for meg å lære mer om dette.

1.2. Min førforståelse

Pedagogisk dokumentasjon er et kjent begrep i dagens barnehage. Men hva kjennetegner pedagogisk dokumentasjon? Hva er det som ligger i det, og hvordan kan vi bruke det? Gjennom de fjorten årene jeg har jobbet i barnehage, har jeg vært med på en prosess med tanke på pedagogisk dokumentasjon. For noen år tilbake, var det aktuelt å dokumentere store ting som skjedde i barnehagen. Vi tok bilder av bursdager og turer. Ofte en hel rekke med barn, som var oppstilt på rekke og rad mens de sa "appelsin" for å vise sine smil. Disse bildene ble etter hvert framkalt og hengt opp på plakater i barnehagen, og vist fram for foreldre. Etter hvert har det blitt større fokus på å bruke dokumentasjon i vårt pedagogiske arbeid. Men veien dit har vært lang. Vi har tatt i bruk nye tekniske hjelpemidler som digitalt kamera, videokamera, datamaskiner og skrivere. Dagens bilder kan skrives ut i barnehagen. Det har vært behov for kunnskap innen den nye digitale verden. Men dette har også gitt oss nye muligheter. Etter hvert har vi blitt interessert i å se på prosesser, og kan gjerne vise bilder

Fagoppgave i pedagogikk

av bare hender som holder en maur, eller føtter som lager spor i sanda. Vi ønsker å fortelle noe mer med dokumentasjonen enn tidligere, og å bruke dokumentasjonen i det pedagogiske arbeidet. Jeg synes denne utviklingen har vært spennende, og har stor interesse for å lære meg mer om dette temaet.

1.3. Formålet med oppgaven

Formålet med denne oppgaven er i hovedsak at det er et krav til førskolelærerstudiet jeg går. Det er en del av den avsluttende eksamen for faget. Jeg vil si at formålet også er at jeg som førskolelærerstudent skal utvikle min kunnskap og forståelse, og dermed bli en bedre førskolelærer. Hovedtema for oppgaven er ”den profesjonelle førskolelæreren”. Under dette temaet har vi selv valgt tema og problemstilling. Jeg har valgt tema ”pedagogisk dokumentasjon” da jeg synes det er et aktuelt tema i dagens barnehage, samt at jeg ønsker å lære mer om det. Jeg håper gjennom oppgaven å få ny kunnskap om pedagogisk dokumentasjon som verktøy for å lede personalgruppa i utviklingsarbeid, som jeg kan ta i bruk i mitt arbeid i barnehagen.

1.4. Problemstilling med begrunnelse

Når blir egentlig dokumentasjon pedagogisk? Dette er et spørsmål jeg ofte reflekterer over. Er det nok å henge opp bilder fra en aktivitet og kalle det for pedagogisk dokumentasjon, eller må det mer til? Dette spørsmålet har vært utgangspunkt for min problemstilling. Siden jeg har gått over i en pedagogisk lederstilling i min jobb, vil jeg etter hvert få ansvar for utviklingsarbeid på min gruppe. Jeg ønsker derfor å rette fokuset mot oss voksne, og hvordan førskolelærere kan drive utviklingsarbeid med hjelp av pedagogisk dokumentasjon. Min problemstilling er:

”Hvordan kan førskolelærere bruke pedagogisk dokumentasjon for å drive utviklingsarbeid med sine ansatte”?

Fagoppgave i pedagogikk

Før jeg fortsetter, føler jeg å komme med noen korte begrepsavklaringer. Dette for å avklare ulike begreper jeg bruker for å lette forståelsen av oppgaven.

Utviklingsarbeid: Utviklingsarbeid handler om å være i endring og å tenke nytt. Vi må forholde oss til den tiden og det samfunnet vi lever i. Samfunnet er i stadig endring. Det kommer nye krav og forventninger. Dette må barnehagene ta hensyn til. Utviklingsarbeid kan drives på flere måter og områder, også til å drive kompetanseheving i barnehagen. Da handler det om å utvikle kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger for å kunne nå bestemte mål og krav (Gotvassli, 2004).

Observasjon: Når vi gjør noe mer enn bare å se. En bevisst innsamling av iakttagelser (Åberg m. fl. 2006).

Dokumentasjon: Her har vi valg ut noe fra observasjonen som har skapt nysgjerrighet, som vi ønsker å se nærmere på. Dokumentasjon skaper grunnlaget for refleksjon (Åberg mfl. 2006).

Pedagogisk dokumentasjon: Kort kan pedagogisk dokumentasjon defineres som det å synliggjøre det som skjer i barnehagehverdagen, forsøke å forstå og kritisk granske den. Dette er dokumentasjon som blir dratt inn i pedagogisk arbeid, og skal lede fram til refleksjoner, ny kunnskap og nye perspektiver (Kolle m. fl. 2010).

Refleksjon: Vi deler observasjoner, opplevelser og erfaringer med hverandre. Dette kan skje muntlig eller skriftlig, og vi kan bruke ulike observasjonsmetoder til dette for eksempel bilder eller praksisfortellinger. Hensikten er å få frem en forståelse, og finne råstoff til problemområder. Problemet i observasjonen behøver ikke løses her og nå, men skal bearbeides videre (Gotvassli, 2010).

Kritisk refleksjon: Vi går lenger enn refleksjon, og stiller spørsmål ved situasjoner vi tar for gitt. Vi vurderer sosiale, kulturelle og politiske forhold forbundet til en oppgave eller en problemstilling (Filstad, 2010).

2.0. Teorikapittel

I dette kapittelet vil jeg komme med ulike teorier jeg mener er relevante i forhold til min oppgave. Jeg har valgt å ta med Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold. Dette sier noe om hvilke forutsetninger arbeidet i barnehagen må følge. Jeg vil også si noe om Stortingsmelding nr. 41, som sier noe om kvalitet i barnehagen. Deretter vil jeg si litt om psykologen Lev Vygotsky. Her vil jeg trekke fram hans teori om utviklingssoner og betydningen av læring gjennom det sosiale. Jeg vil så trekke fram pedagogisk dokumentasjon. Dette for å gi en bredere forståelse for hva dette er. Til slutt vil jeg kort si noe om Reggio Emilia, og deres bruk av pedagogisk dokumentasjon.

2.1. Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Barnehageloven fastslår at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet, og sier videre at departementet skal sette en Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (internett 2). Rammeplanen skal gi retningslinjer for hvordan barnehagen skal være. Barnehager er lovpålagt å følge Rammeplanen.

Rammeplanen (2006) sier også at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet, og arbeidet i den skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Disse tre punktene hører tett sammen. De enkelte barnehager står derimot fritt til å velge hvilke metoder og omfang ut fra hvilke forutsetninger som finnes.

Barnehagens styrer har et overordnet ansvar for at virksomheten planlegges, dokumenteres og vurderes. Pedagogiske ledere har ansvar for slikt arbeid med den gruppen han eller hun tilhører. Sammen har styrer og pedagogisk leder ansvar for at barnehagens mål og rammer er klart for resten av personalet, og at det utvikles en felles forståelse for arbeidet (Rammeplan, 2006).

Arbeidet i barnehagen skal planlegges ut fra barnas utvikling, læring og interesser. Dokumentasjon kan brukes som et verktøy for å få kunnskap om akkurat dette. Det kan brukes for å få fram ulike oppfatninger og skape refleksjon blant de ansatte. Det er viktig å synliggjøre arbeid og læring som skjer i barnehagen for å danne grunnlag for slik refleksjon. Resultatene i refleksjonen bør legges til grunn for videre arbeid og planlegging.

Fagoppgave i pedagogikk

Når vi dokumenter barn i lek og læring, er det viktig å ta hensyn til etiske perspektiver. Barn og foreldre kan reagere dersom det blir for mye dokumentasjon av det barn gjør og sier. Det kommer også frem i Rammeplanen at dokumentasjon knyttet til enkeltbarn som skal brukes til samarbeid med hjelpeinstanser, skal skje i samarbeid med barnets foreldre/foresatte (Rammeplan 2006).

Rammeplanen skiller mellom dokumentasjoner knyttet til observasjoner av enkeltbarn, dokumentasjoner for å informere om barns lek og læring i barnehagen, samt dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og læring. Pedagogisk dokumentasjon knyttes til det siste punktet (Kolle m. fl, 2010).

Barnehagen skal være i endring og utvikling. Dette fordi barnehagen skal være en lærende organisasjon, og den skal være rustet til å møte nye krav og utfordringer. Når vi snakker om kvalitetsutvikling i barnehagen, krever dette stadig utvikling av personalets kompetanse (Rammeplan, 2006).

2.2. Stortingsmelding nr. 41: "Kvalitet i barnehagen"

Stortingsmelding nr. 41 om "kvalitet i barnehagen", kom etter at retten til barnehageplass kom i 2009. Denne sier noe om kvaliteten i barnehagen, og sier også litt om pedagogisk dokumentasjon. Et ledd i å sikre kvalitet i barnehagen, er å bruke dokumentasjon (internett 3).

Det er barnehagens ledelses ansvar at barnehagens pedagogiske virksomhet planlegges, dokumenteres og vurderes opp mot hva rammeplanen sier. Det er barnehagens arbeid som skal dokumenteres. Når vi dokumenterer arbeidet i barnehagen, skapes en felles referanseramme. Dette skaper et utgangspunkt for refleksjon om barnehagens utvikling og læringsprosesser, som er viktig for å utvikle barnehagen i riktig retning. Dokumentasjon skal brukes for å synliggjøre og informere, samt å vurdere enkeltbarns utvikling. Dette skaper grunnlag for refleksjon og læring (internett 3).

Styrere finner det krevende å omsette dette arbeidet i praksis. Dokumentasjon er tidkrevende i en ellers hektisk hverdag. De finner liten tid til refleksjon sammen med personalet. Å drive med dokumentasjon i barnehagen krever også kompetanse av de ansatte, noe regjeringen er

opptatt av. Dette for at synet på barns læring skal bli ivaretatt. I arbeidet med dokumentasjon og vurdering, er det behov for både metodeutvikling og klargjøring av regelverket. Det krever også kunnskap om barns utvikling og ulike dokumentasjonsmetoder for å kunne kartlegge enkeltbarns kunnskaper og ferdigheter. Videre kommer det fram at personalet må være bevisst på hvorfor de dokumenterer og hva de skal bruke dokumentasjonen til. Her er det snakk om åpenhet, bevissthet i forhold til etiske forhold og foreldresamarbeid (Internett 3).

Stortingsmelning nr 41 (Internett 3), presiserer at barnehagen som lærende organisasjon, må være i stand til å møte de ulike nye krav og utfordringer som måtte komme. Barnehagen skal drive med kontinuerlig kvalitetsutvikling. Det krever kompetanseutvikling av de ansatte. Da alle grupper av ansatte er i kontakt med barna, gjelder dette for alle ansatte i barnehagen.

2.3. Lev Vygotsky

Den sovjetrussiske psykologen Lev Vygotsky var opptatt av det sosiale som utgangspunkt for læring og utvikling. Det sosiale kommer først, så det individuelle. Han ser på språket som det viktigste redskapet mennesker har for å sosialisere seg. Språket gjør det mulig å reflektere over seg selv, og sine handlinger. Språket er en måte å uttrykke tenkningen på. Vygotsky mener læring og utvikling skjer i sosial samhandling. Han ser på mennesket som et aktivt og virksomt individ (Høynes, 2006).

Vygotsky beskriver læring som en overgang mellom to soner. En sone, den aktuelle sone, består av det vi kan. Den andre sonen, den proksimale sone, består av det vi ikke kan men det vi er på vei mot. Altså det vi kan klare med hjelp eller støtte. Området mellom disse sonene kalles utviklingssonen. Når vi får hjelp og støtte i utviklingssonen, kan vi klare å gå fra den aktuelle sone til den proksimale sone. Da vil den proksimale sone flyttes, fordi vi får ny kunnskap. Mennesker kan fungere som støttende stillas for hverandre, i veien til å nå den proksimale sone (Gulbrandsen, 2008).

Det er viktig å legge til rette for at alle får utfordringer som ikke er for vanskelige. Det barna skal klare må være tilrettelagt hver enkelt. De må få utfordringer tilpasset sitt nivå.

Pedagogens rolle består i å være ”det støttende stillaset”. Det gjør pedagogen ved å gjøre det

mulig for barna å strekke seg mot mål de arbeider mot. Det er viktig at pedagogen gir støtte slik at barnet etter hvert kan frigjøre seg fra pedagogen og støtten (Høyenes, 2006).

2.4. Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon defineres som det å synliggjøre det som skjer i barnehagehverdagen, forsøke å forstå og kritisk granske den. Vi kan dokumentere på flere ulike måter, både muntlig og skriftlig. Vi kan bruke for eksempel bilder og film, intervju, praksisfortellinger og logger. Dokumentasjonen skal lede fram til refleksjoner, ny kunnskap og nye perspektiver. Prosessene begynner ofte med en eller flere observasjoner, noe som forstyrrer eller blir lagt merke til. Når disse observasjonene blir dokumentert, gir de mulighet til å stoppe opp, stille spørsmål og reflektere. Dokumentasjonen blir dermed utgangspunkt for kritisk refleksjon og kollektive læringsprosesser i personalgruppa. Dokumentasjonen blir brukt i pedagogisk arbeid, og skal lede fram til nye perspektiver. Pedagogisk dokumentasjon knyttes dermed til personalets læring og kollektive læringsprosesser for å utvikle kvalitet i barnehagen (Kolle mfl, 2010).

Dokumentasjonen vi gjør i barnehagen og refleksjonen rundt den, sier noe om hvilket barnesyn vi har. Barnesynet har forandret seg gjennom tidene. I middelalderen ble barna betraktet som kortvokste voksne. Senere begynte man å se på barndommen som en separat del av menneskers liv. På 1900 tallet har det vært mange ulike syn på barn. Barnesyn er noe vi konstruerer og lager oss. Dette påvirkes av den interaksjonen vi har til omverden (Kolle mfl, 2010). Det barnesyn vi har påvirker vår væremåte ovenfor barna. Et barn vi mener er rikt og kompetent, behandler vi ulikt i forhold til et barn vi ser på som sårbart og som trenger mer støtte (Jonstøij mfl, 2003).

”Gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt – om og om igjen – og vi gjør oss synlige for oss selv” (Taguchi, 2007, s.75). Dette gir oss mulighet til å reflektere over hva som skjer i barnehagen. Skal vi kunne reflektere, er vi avhengig av å ha visse ferdigheter. Vi må være nysgjerrige å våge og se nye muligheter. Vi må ha tillit til oss selv, se andre og lytte til andre med respekt. Vi må være åpen for egne og andres tanker og

Fagoppgave i pedagogikk

opplevelser. Vi kan risikere at refleksjonene ender opp i en form for selvopptatthet, hvis vi ikke klarer å fokusere på disse flersidige elementene i relasjoner (Kolle mfl. 2010).

”Med dokumentasjon som grunnlag, kan den felles diskusjonen og refleksjonen være videreutdannende og evaluerende” (Taguchi, 2000, s. 62). Pedagogisk dokumentasjon er kontinuerlig utviklingsarbeid. Det skal skje individuell utvikling og læring, og barnehagen som organisasjon skal utvikles parallelt. På denne måten vil personalet fungere som støtte og bidragsyttere til kollektive og individuelle utviklingsprosesser. Dette er en utvikling både foreldre, barn og personalet blir berørt av (Kolle mfl. 2010).

Det er viktig at dokumentasjonen blir gjenstand for en felles refleksjon. En persons egen tolkning vil ikke være hele sannheten. Den som har dokumentert, har en egen tolkning av dokumentasjon, men det er sammen med andre at de kan finne en felles oppfatning. Meningen med pedagogisk dokumentasjon er ikke å finne en sannhet, men å få fram ulike måter å oppfatte den på. Denne oppfatningen skal brukes i arbeidet med barna. En reflekterende holdning til arbeidet, krever et verktøy. Pedagogisk dokumentasjon er et slikt verktøy (Åberg mfl. 2006).

2.5. Reggio Emilia

Reggio Emilia er en by i Nord-Italia. Byen er kjent for sin spesielle barnehagefilosofi, som den har utviklet. Grunnleggeren var barnepsykologen og pedagogen Loris Malaguzzi, barnehageleder i Reggio fra slutten av 60-tallet og fram til 90-tallet. Han utviklet et syn på barnet som gjør demokrati og delaktighet til to svært viktige begrep i denne filosofien. Reggio Emilia bygger på et syn på barn hvor en i hovedsak ser på barnet som kompetent og som medskaper av kultur og kunnskap. Pedagogens rolle er å legge til rette for mest mulig utvikling, la barnet få mulighet til å utforske og tolke omgivelsene. Dette skjer ved at barna får ta i bruk alle sansene, fornuften, fantasien og kreativiteten. Vi må være i nær dialog med barnet, undre oss sammen med dem over spørsmål som dukker opp (Internett 4)

Når vi snakker om pedagogisk dokumentasjon, kan vi la oss inspirere av Reggio Emilia-pedagogikken. Innenfor denne pedagogikken, er Pedagogisk dokumentasjon som en rød tråd i arbeidet. Dette er et utgangspunkt for idekonflikt og argumentasjon, ikke hygge. Målet er her

å fange opp subjektivitetene som finnes i gruppa. Dette innebærer at alle må ta ansvar for sine synspunkter. Pedagogisk dokumentasjon brukes som et verktøy for å få i gang demokratisk drøfting og evaluering av det pedagogiske arbeidet. Kort sagt handler pedagogisk dokumentasjon om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpen, slik at vi kan tolke, skape dialog og konfrontasjon, samt å få innsikt i det som skjer (Rinaldi, 2009).

Dokumentasjon er i Reggio Emilia et multiverktøy. Det viser barns læringsprosesser, hvordan de søker mening og hvordan de bygger kunnskap. Den bygger en bro mellom teori og det daglige arbeidet i praksis. Det er et middel for faglig utvikling hos pedagogen. Sistnevnte har stor betydning innenfor Reggio Emilia, da pedagogen opptrer både som forsker og lærer. Pedagogisk dokumentasjon fremmer tanken om barnehagen som en demokratisk institusjon, da alle får mulighet til å engasjere seg og diskutere rundt dette. Pedagogisk dokumentasjon er en vurderings og evalueringsmetode (Rinaldi, 2009).

3.0. Metode og informanter

I dette kapitlet kommer jeg til å si kort om ulike metoder, hvilke metode jeg har valgt og bakgrunnen for det. Jeg vil komme med en kort presentasjon av mine informanter, med begrunnelse hvorfor de ble valgt, og hvordan jeg gikk fram i min undersøkelse.

Når vi gjør slike undersøkelser, er det viktig å ivareta de menneskene som blir utsatt for vår undersøkelse. Det er viktig at alle etiske utfordringer blir nøye gjennomtenkt. Det kan oppstå problemer. De må tas på alvor, men de kan løses (Dalland, 2007). Undersøkelsen skal være anonym. Det betyr i praksis at jeg ikke kan gi noe som helst informasjon som kan settes i sammenheng til den enkelte barnehage eller førskolelærer. All informasjon jeg har samlet inn, vil bli makulert så snart oppgaven står ferdig.

3.1. Hva er metode?

Metoder brukes som en fremgangsmåte for å finne fram til en viss kunnskap eller påstander, hvorvidt disse stemmer eller ikke. Det er et redskap vi kan bruke når det er noe vi vil undersøke, som hjelper oss å samle inn data. Det finnes ulike metoder, og metodene forteller

Fagoppgave i pedagogikk

oss noe om hvordan vi bør gå frem for å finne svar på det vi ønsker. I valg av metode må vi tenke på hvilken metode som vil gi oss best mulig svar på det vi ønsker å undersøke (Dalland, 2007).

3.2. Mitt valg av metode

I oppgaven min ønsket jeg å finne ut hvordan det jobbes med en konkret ting i barnehager, og gå i dybden på det. Jeg hadde ikke behov for å vite noe om antall generelt. Det var viktig for meg å få et "jeg-du-forhold" for at undersøkelsen skulle bli mer personlig og med en viss nærhet, og mindre generell. Valget på metode falt derfor på kvalitativ metode.

Jeg valgte å gjøre en spørreundersøkelse uten faste svaralternativer for å finne svar på min problemstilling. Uten faste svaralternativer ville jeg fange opp deres meninger og erfaringer. Jeg hadde behov for å finne ut hvordan barnehager jobber med pedagogisk dokumentasjon i forhold til utviklingsarbeid hos de ansatte. Jeg valgte derfor bare to barnehager, da jeg ikke hadde behov for å finne ut noe om antall. Jeg valgte bort intervju som metode, av praktiske og tidsmessige årsaker.

Grunnen til at jeg valgte å bruke spørreundersøkelse, er at jeg ønsket at informantene kunne få sitte i fred og ro og reflekter over spørsmålene. På denne måten mener jeg de fikk tid til å svare når det passet dem, og dermed fikk muligheten til å gi gjennomtenkte og utfyllende svar. Bakdelen er selvsagt muligheten for meg å stille oppfølgingsspørsmål som måtte dukke opp underveis, og avklare om jeg skulle lure på noe. Muligheten for å komme tilbake med oppfølgingsspørsmål, avtalte jeg allerede i telefonsamtalen med styrerne. Jeg var i kontakt med begge informantene en gang etter at undersøkelsen var gjort, for å få mer informasjon.

3.3. Innsamling av data

For å få gjort disse spørreundersøkelsene, skrev jeg et brev til styrerne i hver av barnehagene. Her presenterte jeg meg selv, forklarte jeg litt om bakgrunnen for oppgaven, hva den skulle brukes til og hvorfor jeg ønsket å bruke dem som informant. Dette brevet samt en bekreftelse fra skolen, sendte jeg per post til barnehagene. Noen dager senere tok jeg kontakt med styrerne på telefon, for å høre om de hadde fått brevet. Samtidig fikk dem litt mer informasjon om hva jeg var ute etter, og vi avtalte at jeg kunne sende spørreundersøkelsene på e-post, for

så å hente dem igjen ved personlig oppmøte og når dette skulle skje. Det ble også tidlig avklart at undersøkelsen skulle være anonym, og at jeg hadde taushetsplikt overfor de opplysninger som måtte komme fram. Dette skrev jeg i det første informasjonsskrivet som ble sendt barnehagene.

3.4. Presentasjon av informanter

Jeg har valgt å bruke to informanter fra to ulike barnehager. Bakgrunnen for dette valget, er at jeg vet at disse to barnehagene har jobbet mye med pedagogisk dokumentasjon, over flere år. Jeg ønsket å gjøre undersøkelser hos noen med erfaring med dette, som har jobbet med det lenge og på ulike måter. Begge barnehagene var veldig positiv til å delta i undersøkelsen. Da jeg har valgt å vinkle oppgaven inn på utviklingsarbeid hos de ansatte, var det naturlig å velge to førskolelærere som har dette som oppgave. Dette fordi det er dem som har ansvaret for å drive utviklingsarbeid i barnehagen. Barnehagene har selv plukket ut hvilke førskolelærere som har besvart spørsmålene, ut fra dette kriteriet. Grunnen til at jeg ikke valgte styrene, som har hovedansvaret for utviklingsarbeidet av sine ansatte, er at førskolelærerne inne på avdelinga ofte har mulighet til å se ting som skjer inne på avdelinga og med sine ansatte som styrene ikke ser. Jeg mener derfor at de har førstehåndsinformasjon, og er bedre rustet til å svare på mine spørsmål.

Informant 1: Informant 1 er en kvinnelig førskolelærer på 42 år. Hun var ferdig utdannet våren 2008, og har siden den gang jobbet som pedagogisk leder på småbarnsavdeling. Hun jobbet også under studietiden, da i en annen barnehage. Til sammen har hun jobbet i barnehage i 7 år. I hennes barnehage jobber de mye med utvikling av det fysiske læringsmiljøet og foreldresamarbeid. Dette ansvaret deler de pedagogiske lederne. De jobber også mye med pedagogisk dokumentasjon og utvikling av refleksjon, dette har hun ansvar for på sin avdeling.

Informant 2: Informant 2 er en kvinnelig førskolelærer på 45 år. Hun startet som praktikant i 1986 i den barnehagen hun jobber i den dag i dag. Først ble hun utdanna fritidspedagog, men startet førskolelærerutdanning i 2001. I dag er hun ansatt som pedagog i barnehagen, og har sammen med andre ansvar for det pedagogiske innholdet på avdelinga. Hun har et utvida

ansvar for formingsfaget i barnehagen. Videre har hun planer om å ta en mastergrad i pedagogikk.

4.0. Resultat av undersøkelsen med min tolkning

I dette kapittelet kommer jeg med spørsmålene jeg stilte i min undersøkelse, svarene jeg fikk og min tolkning av disse. Svarene jeg fikk på undersøkelsen var gode, men mange av dem var like. En informant bruker mange ord og setninger for å forklare seg, mens den andre er kort og presis i sine svar. Etter at jeg fikk tilbake svarene, så jeg at noen av spørsmålene ikke egentlig var relevante for min problemstilling. Jeg valgte derfor å ta bort enkelte, og sitter igjen med fire spørsmål og svar jeg har bruk for. Jeg har vært i kontakt med barnehagene en gang i etterkant for å få opplysninger om informantene, ellers følte jeg ikke behov for å komme med oppfølgingsspørsmål.

4.1. Hva forstår du med begrepet ”pedagogisk dokumentasjon”?

Informant 1: Det er et arbeidsverktøy som man bruker sammen. Det er et kollektivt verktøy som brukes i et miljø der det er rom for refleksjon. Et verktøy for sammen å skaffe ny kunnskap og forståelse.

Informant 2: Pedagogisk dokumentasjon er dokumentasjon som fungerer som et verktøy for å videreutvikle det pedagogiske arbeidet. Den pedagogiske dokumentasjonen skal bidra til dialog og refleksjon over praksis og teori.

Begge informantene ser på pedagogisk dokumentasjon som et verktøy som kan brukes for drive utvikling. Informant 2 sier det skal bidra til dialog og refleksjon, og informant 1 sier det må brukes i et miljø hvor det er rom for refleksjon. Her snakker altså begge informantene om refleksjon i forhold til pedagogisk dokumentasjon.

4.2. Hva bruker dere dokumentasjonen til?

Informant 1: Vi dokumenterer for oss pedagoger (alle som jobber med barna). Hva ser vi, hva tenker vi, hva undrer vi oss over. Hvordan utfordrer vi barna, hvordan lærer barn, hva er de opptatt av som en pedagogisk dokumentasjon

Informant 2: Pedagogisk dokumentasjon bruker vi i vårt daglige arbeid for å utvikle vårt arbeid. Da reflekterer vi rundt arbeidet som er gjort.

Informant 2 sier her at pedagogisk dokumentasjon blir brukt for å utvikle arbeidet i barnehagen, og reflekterer rundt arbeidet som er gjort. Informant 1 er derimot litt utydelig i sitt svar, men jeg tolker det dit hen at pedagogisk dokumentasjon blir brukt av alle som jobber med barna. De reflekterer rundt det de ser i dokumentasjonen, ved å stille ulike spørsmål til hverandre.

4.3. Hvordan bruker dere pedagogisk dokumentasjon innad i personalgruppa?

Informant 1: Vi har fastsatt refleksjonstid. Der er vi ikke nødvendigvis personal fra samme gruppe, men reflekterer på tvers slik at man kan få inn flere tanker og ”øyne og se med”.

Informant 2: Når vi bruker pedagogisk dokumentasjon i personalet, har vi små møter hvor vi reflekterer over det som vises i dokumentasjon. Da leter vi etter nye problemstillinger og utfordringer. I tillegg kan det hende at vi leser teori, angående det vi jobber med og sammenligner det med den pedagogiske dokumentasjonen.

Begge informantene sier de bruker pedagogisk dokumentasjon i refleksjonsarbeid i grupper. Informant 1 bruker å reflektere på tvers av de vanlige gruppene. Dette for å få flere nye øyne å se og reflektere med. Informant 2 sier de leter etter nye problemstillinger og utfordringer, og kan også lese teori om det de holer på med.

4.4. På hvilke måter kan du som førskolelærer bruke pedagogisk dokumentasjon for å drive utviklingsarbeid av personalgruppa?

Informant 1: Pedagogisk dokumentasjon handler mye om evne til å reflektere over egen praksis. Å jobbe med refleksjon har mye å si for at man klarer å se barna, miljøet og vår praksis med andre øyne. Granske litt, være undrende og stille spørsmål, ikke å gi svar. Det ikke er en sannhet, men mange. Her er det viktig å skape en trygghet i personalgruppa der det er rom for alle tanker og meninger, vi er ikke på leting etter det rette svaret. Den pedagogiske dokumentasjonen speiler mye det personalet forstår rundt sitt arbeid, hvorfor vi gjør som vi gjør.

Pedagogisk dokumentasjon er et fantastisk hjelpemiddel for å drive utviklingsarbeid i personalgruppa. Man lener seg kanskje på andres teorier og tanker til å begynne med, men når man er trygg, og det er rom for refleksjon/ tilbakemeldinger, skjer det store ting i personalgruppa. Med refleksjon rundt det dokumenterte skjer det mye. Her er det mange øyne som ser. Der er og utrolig hvor forskjellig vi kan se ting, hva noen ser og hva andre ser.

Informant 2: Pedagogisk dokumentasjon er bra i forhold til utviklingsarbeid. Det viser hva som skjer i barnehagen og er et godt utgangspunkt for refleksjon over eget arbeid og hvordan det kan bli bedre. Når vi reflekterer sammen i personalgruppa, åpner vi opp for å dele kunnskap og utvikle kunnskap sammen.

Her mener både informant 1 og 2 at pedagogisk dokumentasjon er en fin måte å drive utviklingsarbeid på i barnehagen. Dette fordi vi ser hva som skjer i barnehagen gjennom dokumentasjonen. Begge informantene sier noe om hvordan vi kan bruke pedagogisk dokumentasjon i slikt arbeid, men ingen utdyper sin rolle som førskolelærer i dette. Informant 1 sier det er viktig å reflektere for å klare å se barna og det som skjer i barnehagen, og at det er viktig å ha en granskende og undrende innstilling. Videre sier hun det er viktig å skape en trygghet i personalgruppa, slik at alle skal tørre å si sin mening. Det er viktig å få med alles oppfatninger, fordi vi ser forskjellige ting. Informant 2 sier det er et godt redskap i utviklingsarbeid av ansatte, fordi det viser så tydelig det som skjer i barnehagen, og at det er et godt utgangspunkt for refleksjon. Slik kan personalet også utvikle seg og bli bedre. Videre sier hun når flere reflekterer sammen kan man dele kunnskap, men også utvikle ny kunnskap sammen.

5.0. Drøfting:

Jeg velger å komme med en felles drøftingsdel. Dette fordi svarene jeg fikk på de ulike spørsmålene går veldig inn i hverandre, og mange av de samme tingene dukket opp på flere svar. Dette kan skyldes at jeg har valgt spørsmål som er vanskelig å skille fra hverandre. Det kan også være fordi dette er et stort tema, men som jeg har begrenset veldig med min problemstilling.

Jeg føler at begge informantene deler samme oppfatning av hva pedagogisk dokumentasjon er. Begge sier at pedagogisk dokumentasjon er et verktøy man bruker i fellesskap, for å utvikle arbeidet i barnehagen. Ingen av informantene nevner rammeplanen eller lov om barnehager når de skal forklare hva de forstår med pedagogisk dokumentasjon. Her sies det nemlig noe om pedagogisk dokumentasjon, og dette skal ligge til grunn for arbeid som skjer i barnehagen. Allikevel ser jeg at svarene informantene gir, kan finnes igjen både i rammeplanen og i lov om barnehager. Lov om barnehager og rammeplanen sier barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Dette ligger til grunn for det pedagogiske arbeidet. Videre sier de at arbeidet skal planlegges ut fra barns utvikling, læring og interesser. For å kunne gjøre det, må vi observere. Dokumentasjon kan brukes som et verktøy for å skaffe informasjon på akkurat dette. Dette sier også begge informantene. Videre sier rammeplanen og informantene at dokumentasjon kan brukes for å få fram ulike oppfatninger og skape refleksjoner (Rammeplan 2006).

Rammeplanen (2006) sier at pedagogisk dokumentasjon er knyttet til dokumentasjon som gir grunnlag for refleksjon og læring. Informantene sier også at pedagogisk dokumentasjon skal bidra til dialog og refleksjon.

Begge informantene bruker dokumentasjon som et redskap for refleksjon. Denne refleksjonen blir gjort i grupper med andre. Når vi reflekterer over det vi ser i dokumentasjonen, blir den brukt til å videreutvikle det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Dette fordi vi bruker den for å skaffe ny kunnskap og forståelse. Både Rammeplanen (2006) og Stortingsmelding nr 41 (Internett 3) fastslår at det er viktig å drive utviklingsarbeid. Barnehagens personale skal stadig utvikle sin kompetanse. Dette fordi barnehagen skal være en lærende organisasjon, som skal stå klar til å ta imot nye krav og utfordringer som kommer. Pedagogisk dokumentasjon er dermed et verktøy som brukes for å utvikle arbeidet som skjer i barnehagen, og kompetansen

Fagoppgave i pedagogikk

hos de ansatte. Gjennom refleksjon rundt dokumentasjon, vil personalet fungere som bidragsyttere for hverandre. Barnehagen utvikles parallelt med at det skjer individuell læring hos de ansatte. Dette er noe både barn, foreldre og personalet drar nytte av (Kolle mfl. 2010). Kolle sier at dokumentasjon gir mulighet til å stoppe opp, stille spørsmål og reflektere. Da blir den pedagogiske dokumentasjonen utgangspunkt for kritisk refleksjon og kollektive læringsprosesser (Kolle mfl. 2010).

Både informant 1 og 2 ser på pedagogisk dokumentasjon som et verktøy som brukes sammen med andre. Informant 1 skriver at de gjerne deler seg inn i grupper på tvers av det de vanligvis er. Dette for å få flere andre øyne å se med. Erfaringen hennes er at de ulike personene ser ulike ting. Videre sier hun at refleksjon ikke handler om å finne en sannhet. Disse tingene finner vi igjen hos Åbeg og Taguzhi (2006). De sier at pedagogisk dokumentasjon er noe som skal brukes i fellesskap med andre. En persons tolkning er ikke hele sannheten. Ulike mennesker kan ha ulike oppfatninger av en situasjon eller en dokumentasjon. Det handler om å få fram disse ulike oppfatningene, og reflektere rundt disse. Da kan man lære av hverandre. Informant 2 sier også noe om dette. Hun mener når flere reflekterer sammen åpner man opp for å dele kunnskap, men også å skape ny kunnskap sammen. Sammen kan man finne en felles oppfatning, som igjen blir brukt i arbeidet med barna (Åberg mfl. 2006).

Å bruke pedagogisk dokumentasjon som et verktøy for refleksjon sammen med andre, mener jeg er veldig bra. Her vil vi kunne bruke hverandres kunnskap for å utvikle oss videre. Å lære i sosial samhandling, er noe som også støttes av Lev Vygotsky. Han mener læring og utvikling skjer i sosial samhandling (Høyenes, 2006). Han beskriver læring som en overgang mellom to soner. En sone for det vi kan, og en sone for det vi ikke kan, men kan klare med hjelp og støtte. Førskolelæreren kan være en slik støtte for resten av personalet. Ved å stille de rette spørsmålene i en slik refleksjon, vil det kunne bidra til at kompetansen til personalet utvikles. Pedagogisk dokumentasjon kan også være et verktøy for å nå den andre sona. Det kan bidra til at personalet reflekterer over det som skjer i dokumentasjonen, og får ny kunnskap og blir mer bevist i sitt arbeid. Vygotsky støtter dette og sier at mennesker kan være et "støttende stillas" for hverandre i utviklingssonen (Gulbrandsen, 2008).

Informant 2 sier at de leter etter nye problemstillinger eller utfordringer gjennom refleksjon av dokumentasjon. Dette finner vi igjen hos Kolle (2010). Her sies det at en slik prosess ofte

Fagoppgave i pedagogikk

starter med noe som forstyrrer eller blir lagt merke til. Blir disse observasjonene dokumentert, får vi en mulighet til å reflektere rundt disse. Det er gjennom slikt arbeid vi får fram kritisk refleksjon over det som skjer i barnehagen, som igjen fører til kollektive læringsprosesser i personalet. Gjennom slikt arbeid er vi med på å skape kvalitet i barnehagen (Kolle 2010).

Gjennom svarene som er kommet fram, ser jeg at refleksjon er en ting som går igjen. Dette er noe begge informantene nevner flere ganger, og en metode de bruker når de jobber med pedagogisk dokumentasjon. Dette er også noe de gjør for å drive utviklingsarbeid med personalet. Informant 1 påpeker at det er viktig å ha et miljø hvor det er rom for refleksjon, og at det er viktig at det er en trygghet i personalgruppa. Dette for at alle skal kunne si sin mening. Jeg mener også at det er en forutsetning for å kunne drive med slikt arbeid. Vi må være nysgjerrige, våge å se andre løsninger. Det er viktig å ha tillit til oss selv, se andre og lytte til andre med respekt (Kolle mfl. 2010). Det handler ikke om å finne svar, men å undre seg og stille spørsmål sammen med andre.

Innenfor Reggio Emilia-pedagogikken, er pedagogisk dokumentasjon sentral. Her vektlegges det som et utgangspunkt for idekonflikt og argumentasjon. Det er en arena hvor ulike sider ved en dokumentasjon skal belyses og diskuteres i fellesskap. Slikt arbeid skal ikke være en arena hvor kos og hygge er fokus. Pedagogisk dokumentasjon handler om å gjøre arbeidet i barnehagen synlig og åpen for tolkning, dialog, konfrontasjon og innsikt. Pedagogisk dokumentasjon er et middel for faglig utvikling av pedagogen, det er en vurderings og evalueringsmetode (Rinaldi, 2009).

Informant 1 sier også at dokumentasjon speiler hva personalet kan. Dette sier også noe om hvilket barnesyn og holdninger som er i personalgruppa. Dette kan igjen være et middel for førskolelæreren for å belyse hvilke områder personalet trenger mer kompetanse. Hvilke holdninger og barnesyn vi har, er viktig å være bevisst på. Vi behandler barna på ulike måter ut fra dette. Et barn vi mener er kompetent, behandler vi ikke på samme måte som et barn vi mener er svakt (Jonstøij mfl. 2003). Stortingsmelding nr. 41 (Internett 3) påpeker at det er viktig at det drives kompetanseutvikling av alle i personalet, da alle er i kontakt med barna.

6.0. Oppsummering/konklusjon

Min problemstilling var: *"Hvordan kan førskolelærere bruke pedagogisk dokumentasjon for å drive utviklingsarbeid med sine ansatte"*?

Gjennom undersøkelsen i oppgaven, har jeg fått mer kunnskap om pedagogisk dokumentasjon. Det kommer fram at begge informantene har i hovedsak lik forståelse av begrepet. Barnehagene legger mer i dette enn å henge et bilde på veggen og kalle det for pedagogisk dokumentasjon. Informantene mener at pedagogisk dokumentasjon er et godt arbeidsverktøy i arbeidet med å drive utviklingsarbeid med sine ansatte, og refleksjon er et vesentlig begrep i denne sammenheng. Dokumentasjon er et middel, men dialogen er en forutsetning. For å bruke pedagogisk dokumentasjon på en slik måte, krever det visse ferdigheter blant de ansatte og et miljø hvor det er rom for refleksjon.

Bakgrunnen for at informantene mener pedagogisk dokumentasjon er et godt verktøy i denne sammenheng, er fordi arbeidet som skjer i barnehagehverdagen blir gjort synlig. Med utgangspunkt i dette, kan man drive refleksjonsarbeid som igjen vil skape kompetanseheving bland personalet. I refleksjon av pedagogisk dokumentasjon lærer vi mye om barns læring, men blir også mer beviste på konsekvensene av våre handlinger. Vi blir mer bevist på holdninger og barnesyn. Dette er avgjørende for å kunne endre og utvikle arbeidet vårt.

Jeg mener å ha fått svar på hvordan vi kan bruke pedagogisk dokumentasjon i utviklingsarbeid med ansatte, men føler at ingen av informantene sier noe spesielt om førskolelærerrollen. Rammeplanen fastslår at utviklingsarbeid er styrer og pedagogisk leders ansvar, men hvilken rolle skal vi ha i denne sammenheng? Skal vi lede refleksjonsmøtene? Er det andre ting som bør være førskolelærerens ansvar og oppgaver her?

Jeg har gjort undersøkelse i kun to barnehager. Dette er derfor en liten undersøkelse, og resultatet behøver ikke gjelde for alle barnehager. Jeg har allikevel fått forståelse for hvor viktig dette arbeidet er, og for et fantastisk verktøy pedagogisk dokumentasjon er.

Litteraturliste

- Dalland, Olav (2007). *Metode for oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Filstad, Cathrine (2010). *Organisasjonslæring – fra kunnskap til kompetanse*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS
- Gotvassli, Kjell-Åge (2010). *Barnehager, organisasjon og ledelse*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Gotvassli, Kjell-Åge (2004). *Et kompetent barnehagepersonale*. Kristiansand: Høyskoleforlaget AS.
- Gulbrandsen, Liv-Mette (2008). *Oppvekst og psykologisk utvikling*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Høyenes, Marit Johnsen (2006). *Begynneropplæringen*. Bergen: Caspar Forlag AS.
- Jonstøij, Tove og Åsa Tolgraven (2003). *Hundre måter og tenke på*. Oslo: Damm og søn.
- Kolle, Tonje, Ann Sofi Larsen og Bente Ulla (2010). *Pedagogisk dokumentasjon – Inspirasjoner til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kunnskapsdepartementet (2006). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Rinaldi, Carlina (2009). *"I dialog med Reggio Emilia"*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Taguchi, Hillevi Lenz (2000). *Dokumentation som pædagogisk refleksjon*. Fredrikshavn: Dafolo AS.
- Taguchi, Hillevi Lenz (2007). *Varför pedagogisk dokumentation*. Stockholm: HLS Forlag
- Åberg, Ann og Hillevi L. Taguchi (2006). *Lyttende pedagogikk, etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Fagoppgave i pedagogikk

Nettsider

1: "Bilde forside", online, internett, <http://www.valvatna.no/bilder.asp>. 18.11.2011 kl. 13.28

2: "Barnehageloven", online, internett,

http://www.regjeringen.no/upload/kilde/bfd/rus/2003/0011/ddd/pdfv/193315-rundskriv_barnehageloven_nov_2004.pdf. 19.11.2011 kl. 20.15

3: "Stortingsmelding nr 41", online, internett,

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-41-2008-2009-/4.html?id=563882>. 16.11.2011 kl. 21.30

4: "Reggio Emilia", online, internett,

http://www.basmobakken.no/Reggio_Emia/Reggio.htm. 08.11.2011 kl. 20.25

Vedlegg 1

Informasjonsskriv til barnehage

Navn

Adresse

Postnummer og sted

23.09.11

X barnehage

Adresse

Postnummer og sted

Forespørsel om deltakelse i spørreundersøkelse.

Jeg ønsker med dette å forespørre om dere kan tenke dere å stille med en førskolelærer i min spørreundersøkelse.

Jeg går siste året på førskolelærerutdanningen ved høgskolen i Nesna. I den forbindelse skal jeg ha fagoppgave i pedagogikk, som en del av bacheloren. Oppgaven skal være av undersøkende art, og ha tema ”den profesjonelle førskolelærer”. Jeg har valgt å vinkle det inn på ”pedagogisk dokumentasjon”. Jeg ønsker å gjøre undersøkelser i to barnehager i kommunen, og har valgt dere som en av dem. Dette fordi jeg vet at dere jobber mye med Reggio Emilia, og bruker en del pedagogisk dokumentasjon.

Jeg vil selv være ansvarlig for gjennomføringen av oppgaven, men har Signe A. Hansen som veileder fra skolen. Høgskolen i Nesna står som faglig ansvarlig, og undersøkelsen skal i forkant godkjennes av dem. Innholdet i oppgaven skal så klart være anonymt, og jeg har taushetsplikt overfor de opplysninger som måtte komme fra barnehagen. Resultatene som

Fagoppgave i pedagogikk

kommer fram vil bli brukt for å finne svar på min problemstilling i oppgaven, og så bli makulert så snart oppgaven er ferdig.

Da jeg ønsker å fange opp deres meninger og opplevelser, velger jeg å bruke kvalitativ metode, spørreundersøkelse. Jeg ønsker at en førskolelærer besvarer mine spørsmål. Da min problemstilling retter seg mot utviklingsarbeid for de ansatte, spiller det ingen rolle hvilken avdeling førskolelæreren jobber på. Håper å kunne levere spørsmålene mine til dere pr e-post først i uke 41, for så å avtale et tidspunkt sist i uke 42 for å hente svarene personlig. Jeg håper dere også kan stille dere disponible for eventuelle oppfølgingsspørsmål.

Hvis ønskelig, kan jeg kontaktes via e-post: xxx eller tlf. xxx.

Håper på positivt svar.

Mvh. navn.

Vedlegg 2

Spørreundersøkelse, guide

Spørreundersøkelse ”Pedagogisk dokumentasjon”

- 1: Hva forstår du med begrepet ”pedagogisk dokumentasjon”?

- 2: Hvem bruker pedagogisk dokumentasjon i din barnehage?

- 3: For hvem dokumenterer dere for, og hva bruker dere dokumentasjonen til?

- 4: Hvilke metoder bruker dere i dokumentasjonsarbeidet i din barnehage?

- 5: På hvilke måter bruker dere dokumentasjon pedagogisk?

- 6: Hvordan bruker dere pedagogisk dokumentasjon innad i personalgruppa?

- 7: På hvilke måter kan du som førskolelærer bruke pedagogisk dokumentasjon for å drive utviklingsarbeid av personalgruppa?

- 8: Hvordan prioriterer dere arbeidet med pedagogisk dokumentasjon, og hvorfor er det slik?